

Na podlagi drugega odstavka 11. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23, 84/23 – ZDOsk-1, 24/25 in 112/25) minister za solidarno prihodnost izdaja

Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev pomoč družini na domu, socialni servis, institucionalno varstvo, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji in podpora v skupnosti za odrasle osebe ter podpora v skupnosti za mladoletne osebe

I. POGLAVJE
I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa standarde in normative za naslednje socialnovarstvene storitve (v nadaljnjem besedilu: storitve):

- pomoč družini na domu,
- socialni servis,
- institucionalno varstvo in
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji
- podpora v skupnosti za odrasle osebe (v nadaljnjem besedilu: podpora odraslim) in
- podpora v skupnosti za mladoletne osebe do 18. leta (v nadaljnjem besedilu: podpora mladoletnim).

2. člen
(storitve)

(1) Standard posamezne storitve se določi z naslednjimi elementi: 1. opis storitve, 2. upravičenci ali strokovno področje, na katerem se uporablja, 3. postopek izvajanja, 4. trajanje, 5. metode dela, 6. izvajalci, 7. izobraževanje in supervizija, 8. dokumentacija.

(2) Normativ storitve določa časovne okvire, število storitev na izvajalca ter načela smotrne organiziranosti izvajalcev ter predstavlja osnovo za vrednotenje stroškov in določanje cen storitev.

II. POGLAVJE
POMOČ DRUŽINI NA DOMU

3. člen
(opis storitve pomoč družini na domu)

(1) Storitve pomoč družini na domu (v nadaljnjem besedilu: pomoč družini na domu) je namenjena socialni oskrbi na domu in je organizirana v obliki praktične pomoči in opravil, s katerimi se upravičencu vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

(2) Pomoč družini na domu se izvaja tudi v obliki mobilne pomoči na domu.

(3) Izvajanje pomoči družini na domu se prilagodi potrebam posameznega upravičenca in obsega naslednje sklope opravil:

- pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, kamor sodijo naslednja opravila: pomoč pri oblačenju, slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;
- gospodinjsko pomoč, kamor sodijo naslednja opravila: prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo naslednja opravila: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

(4) Opravila iz prejšnjega odstavka se izvajajo pod strokovnim vodstvom in v organizirani obliki praktične pomoči, pri kateri sodelujejo strokovni delavec, strokovni sodelavec, neposredni izvajalec oskrbe, upravičenec ter ključni ali odgovorni družinski člani.

(5) Mobilna pomoč na domu je oblika strokovne pomoči družini na domu (v nadaljnjem besedilu: mobilna pomoč) in obsega opravila in postopke za korekcijo motenj pri upravičencu ter svetovalno in terapevtsko delo namenjeno upravičencu in njegovi družini, na podlagi katerega se pričakuje ublažitev stanja oziroma ohranitev pridobljenih znanj in sposobnosti pri upravičencu. Namenjena je predvsem specialno pedagoški obravnavi, socialni in psihološki obravnavi ter zaposlitvi in upravičencu nadomešča vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji oziroma institucionalno varstvo.

(6) Mobilna pomoč je strokovno delo, usmerjeno k prizadeti osebi, pri katerem sodelujejo strokovni delavec iz 69. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZSV), upravičenec ter njegovi družinski člani oziroma zakoniti zastopniki.

4. člen **(upravičenci do pomoči družini na domu)**

(1) Upravičenec do pomoči družini na domu je:

- oseba stara nad 65 let, ki zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, ni sposobna za popolnoma samostojno življenje;
- oseba s statusom invalida v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, ki po oceni pristojne komisije ne zmore samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njene invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu;
- druga invalidna oseba, ki ji je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij,
- kronično bolna oseba in oseba z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nima priznanega statusa invalida, je pa po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobna za samostojno življenje,
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

(2) Do mobilne pomoči so upravičeni otroci, mladostniki in odrasle osebe, z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem in telesnem razvoju, pri katerih je pričakovati ublažitev stanja oziroma ohranitev pridobljenih znanj in spodobnosti.

(3) Poleg pogojev iz prvega in drugega odstavka tega člena mora upravičenec izpolnjevati še naslednja dva pogoja, in sicer:

- da ima zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, vendar se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne more oskrbovati in negovati sama, njeni svojci pa ji take oskrbe in nege ne zagotavljajo,
- ji preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z občasno organizirano pomočjo drugega ohranja zadovoljivo duševno in telesno počutje in lahko funkcionira v znanem bivalnem okolju.

(4) Upravičenec je upravičen do pomoči družini na domu, če je ocenjeno, da potrebuje najmanj dve opravili iz dveh različnih sklopov opravil iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

5. člen

(ugotavljanje upravičenosti do pomoči družini na domu in sklenitev dogovora)

(1) Ugotavljanje upravičenosti do pomoči družini na domu se začne, ko oseba ali njen zakoniti zastopnik pri izvajalcu pomoči družini na domu, vloži vlogo za koriščenje storitve.

(2) Izvajalec pomoči družini na domu po prejemu vloge začne postopek preverjanja pogojev iz prejšnjega člena.

(3) Če oseba izpolnjuje pogoje iz prejšnjega člena, izvajalec pripravi dogovor o obsegu, trajanju in načinu izvajanja storitve, ki ga podpiše upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik. S podpisom dogovora se upravičenec vključi v storitev pri izvajalcu.

(4) Po sklenitvi dogovora izvajalec z upravičencem in ključnimi osebami iz njegovega okolja izvede uvodna srečanja z namenom organiziranja izvajanja storitve.

6. člen

(izvajanje pomoči družini na domu)

(1) Izvajalec je odgovoren za strokovno izvajanje pomoči družini na domu v skladu z dogovorom iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) V primeru oteženega izvajanja storitve, zaradi katerega pride iz razloga na strani upravičenca, izvajalec, v dogovoru z upravičencem, izvajanje storitve začasno prilagodi z namenom nemotenega zagotavljanja storitve.

(3) Če gre za spremembo, ki pomeni spremembo obsega, trajanja in načina opravljanja storitve se sklene nov dogovor med izvajalcem in uporabnikom storitve.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek spremembe ali dopolnitve dogovora iz tretjega odstavka prejšnjega člena kadar koli med izvajanjem storitve predlagajo izvajalec storitve, upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik.

7. člen

(trajanje izvajanja pomoči družini na domu)

(1) Strokovna priprava na izvajanje pomoči družini na domu traja osem ur na upravičenca ali do 12 ur na par in je razdeljena na analizo primera, pripravo dogovora iz tretjega odstavka 5. člena tega pravilnika, organiziranje ključnih članov okolja za sodelovanje pri zagotavljanju pomoči ter izvedbo uvodnega srečanja med predstavniki izvajalca in upravičencem.

(2) Izvajanje pomoči na domu upravičenca se izvaja vse dni v tednu, največ do 20 ur tedensko. Če zaradi potreb upravičenca storitev izvajata dva neposredna izvajalca storitve, se lahko število ur mesečno poveča za največ eno tretjino.

(3) Strokovna priprava za izvajanje mobilne pomoči z analizo primera, timsko obravnavo in dogovori z udeleženci procesa traja pet ur.

- (4) V izvajanje mobilne pomoči se vključujejo:
- specialni pedagog ali defektolog v obsegu osem ur mesečno,
 - socialni delavec v obsegu dve uri mesečno,
 - psiholog v obsegu dve uri mesečno.

8. člen (metode dela)

(1) Pomoč družini na domu se izvaja po metodi dela z uporabnikom in družino, ob uporabi metode dela s skupnostjo, neposredne oblike pomoči uporabniku pa se izvajajo po načelih prilagajanja izvajanja storitve okolju, v katerem uporabnik živi.

(2) Mobilna pomoč se izvaja po metodah dela stroke izvajalca s posameznikom in družino na domu.

9. člen (izvajalci)

(1) Pomoč družini na domu izvajajo strokovni delavci, strokovni sodelavci, laični delavci in drugi delavci.

(2) Postopek ugotavljanja upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora iz tretjega odstavka 5. člena tega pravilnika, organiziranje ključnih oseb iz okolja uporabnika in izvedbo uvodnih srečanj med izvajalcem, uporabnikom in njegovimi ključnimi osebami vodi strokovni delavec iz 69. člena ZSV.

(3) Postopek vodenja storitve, koordinacijo neposrednih izvajalcev storitve, sodelovanje z upravičenci pri izvajanju dogovora iz tretjega odstavka 5. člena tega pravilnika in v primeru iz drugega odstavka 6. člena tega pravilnika, vodi strokovni delavec iz 69. člena ZSV ali strokovni sodelavec iz 70. člena ZSV z najmanj višješolsko izobrazbo.

(4) Neposredno izvajanje pomoči družini na domu uporabnika izvajajo strokovni sodelavci iz 70. člena ZSV, ki so končali najmanj srednjo poklicno ali srednjo strokovno šolo, ki usposablja za socialno oskrbo ali zdravstveno nego, lahko pa tudi delavci, ki imajo pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo s področja socialne oskrbe na domu in opravljeno usposabljanje po verificiranem programu za socialno oskrbo. Program verificira Socialna zbornica.

(5) Mobilno pomoč izvaja strokovni delavec iz 69. člena ZSV z izobrazbo s področja specialne pedagogike, socialnega dela ali psihologije, s triletnimi izkušnjami na področju obravnave oseb z motnjami v razvoju.

(6) Storitve iz druge in tretje alineje tretjega odstavka 3. člena tega pravilnika lahko pod vodstvom strokovnega delavca iz 69. člena ZSV izvajajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali na drugi pravni podlagi tudi laični delavci ali drugi delavci.

10. člen (izobraževanje in supervizija)

(1) Strokovni delavci, strokovni sodelavci in drugi delavci, ki izvajajo pomoč na domu, redno opravljajo supervizijo, in sicer izvajalci, ki izvajajo storitve iz četrtega odstavka prejšnjega člena, v obsegu najmanj osem ur letno, in izvajalci, ki izvajajo storitve iz drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena, v obsegu najmanj deset ur letno.

(2) Izvajalec pomoči družini na domu se strokovno izpopolnjuje v obsegu, kot ga določa panožna kolektivna pogodba za posamezno skupino izvajalcev.

11. člen (normativ pomoči družini na domu)

(1) Izvajalec za postopke iz drugega odstavka 9. člena tega pravilnika zagotovi enega strokovnega delavca na vsakih 20 upravičencev. Ta normativ se izračuna na povprečno število upravičencev na mesec.

(2) Izvajalec za postopke iz tretjega odstavka 9. člena tega pravilnika zagotovi 0,5 strokovnega delavca iz 69. člena ZSV ali strokovnega sodelavca iz 70. člena ZSV na vsakih 20 neposrednih izvajalcev oskrbe iz četrtega odstavka 9. člena tega pravilnika. Če en neposredni izvajalec pomoči družini na domu oskrbuje v povprečju več kot pet uporabnikov, izvajalec zagotovi 0,55 strokovnega delavca iz 69. člena ZSV ali strokovnega sodelavca iz 70. člena ZSV na 20 neposrednih izvajalcev oskrbe.

(3) Izvajalec zagotovi neposredno izvajanje pomoči družini na domu upravičenca v obsegu povprečno 95 ur efektivnega dela na mesec. Če gre za posebnost naselja (razpršenost uporabnikov, dostopnost do uporabnikov ...) ali posebno obravnavo upravičencev, lahko povprečno število efektivnih ur na mesec odstopa za največ 10 %.

(4) Odstopanja, določena v drugem in tretjem odstavku tega člena, so dovoljena le po predhodnem dogovoru z občino.

(5) Mobilno pomoč opravlja strokovni delavec specialni pedagog za 20 upravičencev, socialni delavec ali psiholog pa za 85 upravičencev.

(6) Mobilna pomoč se organizira po načelu en specialni pedagog na 60.000 prebivalcev, socialni delavec ali psiholog pa na 240.000 prebivalcev.

12. člen (dokumentacija)

(1) Izvajalec vodi evidenco o osebnih podatkih upravičenca, evidenco dogovorov o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve, dnevnik opravljenih storitev ter evidenco s podatki o plačilih ali oprostitvah plačil za storitve socialne oskrbe na domu.

(2) Izvajalec s splošnim aktom določi postopek evidentiranja prispelih prošelj, način upoštevanja vrstnega reda prispelih prošelj, postopek vključitve uporabnika v izvajanje storitve ter prenehanje izvajanja storitve, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja postopke pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva oziroma določbe za postopke uveljavljanja in izvajanja storitev na podlagi zakona, ki ureja socialno varstvo. Izvajalec ob vključevanju v storitev ali med trajanjem storitve, na podlagi navedenih postopkov, od uporabnika pridobi ključno socialnovarstveno dokumentacijo, ki obsega tudi zdravstveno dokumentacijo, kadar je to potrebno za namene izvedbe strokovne ocene ter varne in kakovostne izvedbe storitve.

(3) Pri mobilni pomoči dokumentacija izvajalca obsega evidenco storitev s podatki, kdo pomoč izvaja, komu se pomoč nudi, o vsebini pomoči, datumih izvajanja in opravljenih urah, evidenco opravljenih poti ter evidenco supervizijskih obravnav.

III. POGLAVJE III SOCIALNI SERVIS

13. člen (opis storitve socialni servis)

(1) Storitve socialni servis (v nadaljnjem besedilu: socialni servis) se izvaja izven mreže javne službe in obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih.

(2) Socialni servis obsega naslednja opravila:

1. prinašanje pripravljenih obrokov hrane,
2. nakup in prinašanje živil ali drugih potrebščin, priprava drv ali druge kurjave,
3. nabava ozimnice,
4. manjša hišna popravila,
5. pranje in likanje perila,
6. vzdrževanje vrta in okolice stanovanja,
7. čiščenje v stanovanju, opremljanje, spremljanje pri obiskih trgovin, predstav, sorodnikov ali na počitnicah,
8. organiziranje in izvajanje drugih oblik družabništva,
9. pedikerske, frizerske in druge podobne storitve za nego telesa in vzdrževanje videza,
10. pomoč pri opravljanju bančnih poslov, plačevanju računov, sprejemanju in odpošiljanju poštnih pošiljk – po pooblastilu upravičenca,
11. varovanje in nadziranje stanja uporabnika preko noči,
12. celodnevna povezava preko osebnega telefonskega alarma.

14. člen (upravičenci do socialnega servisa)

Do socialnega servisa je upravičena oseba, ki zaradi invalidnosti, starosti, otrokovega rojstva, bolezni, nesreč ter v drugih primerih, potrebuje pomoč pri vključitvi v vsakdanje življenje.

15. člen
(sklenitev dogovora oziroma pogodbe o izvajanju socialnega servisa)

(1) Upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik z izvajalcem socialnega servisa sklene dogovor oziroma pogodbo o izvajanju socialnega servisa, s katero se dogovorita o obsegu opravil, ki jih bo izvajalec zagotavljal, načinu izvajanja opravil, trajanju storitve ter obveznostih glede plačila storitve in drugih stroškov v zvezi s tem.

(2) Izvajalec socialnega servisa v naboru svojih storitev nudi vsaj tri opravila iz drugega odstavka 13. člena tega pravilnika, od katerih mora vedno biti na voljo opravilo iz 1. točke drugega odstavka 13. člena tega pravilnika.

(3) Če izvajalec nudi opravilo iz 12. točke drugega odstavka 13. člena tega pravilnika, mu ni potrebno zagotavljati več kot eno opravilo iz drugega odstavka 13. člena tega pravilnika.

16. člen
(izvajalci)

Socialni servis izvajajo strokovni sodelavci iz 70. člena ZSV, ki so končali najmanj srednjo poklicno ali srednjo strokovno šolo, ki usposablja za socialno oskrbo ali zdravstveno nego, lahko pa tudi osebe, ki imajo pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo za izvajanje socialne oskrbe na domu in opravljeno usposabljanje po verificiranem programu za socialno oskrbo, ki ga verificira Socialna zbornica.

17. člen
(dokumentacija)

Izvajalec vodi evidenco storitev za posameznega uporabnika, ki obsega podatke o izvajalcu socialnega servisa, podatek o uporabniku socialnega servisa, podatek o obsegu opravljenih opravil pri posameznem uporabniku in o datumih izvajanja socialnega servisa.

18. člen
(normativ storitve)

Normativ storitve socialni servis ni določen.

IV. POGLAVJE
IV. INSTITUCIONALNO VARSTVO

1. oddelek
SPLOŠNE DOLOČBE

19. člen
(opis storitve institucionalno varstvo)

(1) Storitev institucionalno varstvo (v nadaljnjem besedilu: institucionalno varstvo) je oblika obravnave v zavodu, drugi družini ali drugi organizirani obliki, ki upravičencu nadomešča, dopolnjuje, zagotavlja funkcijo doma ali lastne družine.

(2) Institucionalno varstvo obsega osnovno oskrbo in socialno oskrbo v skladu s tem pravilnikom in zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

(3) Za otroke in mladostnike, prikrajšane za normalno družinsko življenje, zajema institucionalno varstvo tudi vzgojo in pripravo za življenje, ki vključuje navajanje na osnovne funkcije oziroma skrb za samega sebe, razvijanje samostojnosti in ustvarjalnosti, mišljenja, učnih navad, moralnih norm in socialnih vzorcev, usposabljanje za vključitev v življenje, razvijanje delovnih sposobnosti in spretnosti, razvijanje interesnih dejavnosti ter odpravljanje razvojnih težav in motenj.

(4) Za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti, z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem in telesnem razvoju, ki so usmerjene v programe vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, obsega institucionalno varstvo tudi usposabljanje po zakonu, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

(5) Odraslim osebam z motnjami v duševnem in telesnem razvoju se v okviru institucionalnega varstva zagotavljajo še posebne oblike varstva.

(6) Osnovna oskrba zajema bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz.

(7) Bivanje se organizira v skladu s pravilnikom, ki ureja minimalne tehnične zahteve za izvajalce socialnovarstvenih storitev in vključuje tudi čiščenje bivalnih prostorov in pranje, čiščenje ter vzdrževanje oblačil ter osebne in skupnega perila.

(8) Organiziranje prehrane zajema nabavo, pripravo in ustrezno postrežbo (tudi razrezane, sesekljane in pasirane) celodnevne, starosti in zdravstvenemu stanju primerne hrane in napitkov.

(9) Tehnična oskrba je organizirana dejavnost za zagotavljanje tehničnih pogojev za optimalno izvajanje institucionalnega varstva ter vključuje naloge vzdrževanja opreme, prostorov, objekta in okolice.

(10) Prevozi vključujejo organizacijo in izvedbo prevozov v zvezi z uveljavljanjem zakonskih pravic in obveznosti v nujnih primerih za vse upravičence. Otrokom, mladostnikom in odraslim osebam s posebnimi potrebami do 26. leta starosti, ki so usmerjene v program vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, se prevoz zagotavlja skladno s predpisi s področja vzgoje in izobraževanja.

(11) Socialna oskrba v institucionalnem varstvu je strokovno vodena dejavnost, namenjena izvajanju vsebin socialne preventive, terapije, varstva in vodenja upravičencev. Vključuje izvajanje nalog varstva, posebnih oblik varstva, vzgoje in priprave na življenje in nalog vodenja.

(12) Varstvo obsega nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene, pri prehranjevanju in pitju, oblačenju, slačenju, odvajanju, gibanju, komunikaciji, pri orientaciji in pri pripravi na počitek.

(13) Posebne oblike varstva so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, razvoju socialnih odnosov, delovni okupaciji, korekciji in terapiji motenj, aktivnemu preživljanju prostega časa ter reševanju osebnih in socialnih stisk.

(14) Vodenje obsega oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih programov, kontaktiranje in sodelovanje s posameznikom ter svojci, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi sodelavci ter organizacijo prosto časovnih dejavnosti.

(15) Za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti, ki so usmerjeni v Posebni program vzgoje in izobraževanja, obsega institucionalno varstvo tudi usposabljanje, ki se izvaja po predpisih s področja vzgoje in izobraževanja.

20. člen **(upravičenci do institucionalnega varstva)**

(1) Do institucionalnega varstva so upravičeni otroci, mladostniki in odrasle osebe do 26. leta starosti, usmerjene v programe vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, otroci in mladostniki do 18. leta starosti, prikrajšani za normalno družinsko življenje, odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja in osebe, starejše od 65 let.

(2) Otroci, mladostniki in odrasle osebe do 26. leta starosti, usmerjeni v programe vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, so:

- otroci, mladostniki in odrasle osebe z zmerno motnjo v duševnem razvoju,
- otroci, mladostniki in odrasle osebe s težjo motnjo v duševnem razvoju,
- otroci, mladostniki in odrasle osebe s težko motnjo v duševnem razvoju in
- otroci, mladostniki in odrasle osebe z več motnjami (otroci, mladostniki in odrasle osebe z motnjo v duševnem razvoju ter s hudimi motnjami vedenja in osebnosti, gibalnimi in senzornimi oviranostmi in poškodbami glave).

(3) Otroci in mladostniki do 18. leta starosti, prikrajšani za normalno družinsko življenje so:

- otroci in mladostniki, ki potrebujejo nadomestilo za družinsko vzgojo in oskrbo in
- otroci in mladostniki, ki potrebujejo dodatno strokovno obravnavo.

(4) Odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja so:

1. odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju,
2. odrasle osebe z zmerno motnjo v duševnem razvoju,
3. odrasle osebe s težjo motnjo v duševnem razvoju,
4. odrasle osebe s težko motnjo v duševnem razvoju,
5. odrasle osebe z več motnjami (odrasli z motnjo v duševnem razvoju, osebnostnimi motnjami, težavami v duševnem zdravju, gibalnimi in senzornimi oviranostmi ter s poškodbami glave),
6. osebe s težjo ali težko obliko gibalne ali senzorne oviranosti, ki niso sposobne samostojnega življenja in ki so bile v preteklosti sprejete v posebni socialnovarstveni zavod na podlagi oskrbe iz 1. do 5. točke tega odstavka,
7. odrasle osebe z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja in
8. osebe s težavami v duševnem zdravju, osebe z več motnjami (težave v duševnem razvoju in dolgotrajne težave v duševnem zdravju), ki so nameščene s sklepom sodišča na varovane oddelke, in osebe, ki zaradi posledic upada kognitivnih funkcij potrebujejo delno ali popolno pomoč in nadzor.

(5) Osebe, starejše od 65 let so:

- osebe, ki zaradi starosti ali drugih razlogov, ki spremljajo starost, ne zmorejo več povsem samostojno živeti v svojem domačem okolju, čeprav lahko še samostojno izvajajo temeljne življenjske aktivnosti in pri tem ne potrebujejo neposredne pomoči druge osebe,
- osebe z zmernimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnostih in dnevnih opravilih večinoma samostojne in potrebujejo občasno pomoč druge osebe,

- osebe z najzahtevnejšimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas delno odvisne od pomoči druge osebe,
- osebe, ki potrebujejo pomoč in oskrbo, ker so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas popolnoma odvisne od pomoči druge osebe in
- osebe, ki zaradi starostne demence ali podobnih stanj, potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč ter osebno spremljanje ali nadzor.

21. člen **(postopek vključitve v institucionalno varstvo)**

(1) Postopek izvajanja storitve zajema začetno informiranje, izvajanje postopka v zvezi s sprejemom, vsebinsko pripravo na sprejem upravičenca, podpis dogovora o izvajanju storitve in pripravo individualnega načrta, namestitvev in izvajanje storitve ter njeno prenehanje.

(2) Za postopek sprejema v institucionalno varstvo, premestitve in odpusta iz institucionalnega varstva se uporablja pravilnik, ki ureja postopke pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva

(3) Izvajalec upravičencu iz prejšnjega člena zagotovi začetno informiranje, izvedbo postopka v zvezi s sprejemom in vsebinsko pripravo na sprejem.

(4) Postopek izvajanja namestitve upravičenca na podlagi individualnega paketa storitev zajema oblikovanje predloga za takšno vrsto storitve (izražen interes upravičenca po storitvi), izdelavo posebnega individualnega načrta s stroškovnikom, odobritev načrta, izvajanje načrta, periodične revizije in pripravo letnih poročil.

(5) V vseh procesih postopka sodeluje upravičenec, pri tem pa mu lahko pomagajo njegov zakoniti zastopnik, svojci ali ključne osebe iz organizacije, ki zanj skrbijo.

(6) Za izvajanje individualnega načrta skrbi koordinator storitve v sodelovanju z uporabnikom in osebami iz prejšnjega odstavka.

2. oddelek INSTITUCIONALNO VARSTVO V ZAVODU

22. člen **(opis storitve)**

(1) Institucionalno varstvo v zavodu se izvaja kot celodnevno varstvo ali v obliki dnevnega varstva pri izvajalcu.

(2) Celodnevno varstvo je oblika institucionalnega varstva, namenjena posameznikom, ki potrebujejo celodnevno oskrbo 24 ur na dan na lokaciji izvajalca.

23. člen **(začasno celodnevno institucionalno varstvo v zavodu)**

(1) Celodnevno institucionalno varstvo v zavodu se izvaja tudi kot začasna (kratkotrajna) namestitvev pri izvajalcu in je namenjena posameznikom, ki:

– imajo oskrbo zagotovljeno izven institucionalnega varstva in potrebujejo začasno institucionalno varstvo, ker oskrba izven institucionalnega varstva začasno ni zagotovljena,
– potrebujejo storitev zaradi akutnega poslabšanja zdravja in bi ob ustrezni pomoči lahko dosegli vsaj delno samostojnost in zato v nadaljevanju ne bi potrebovali dolgotrajne celodnevne oblike institucionalnega varstva.

(2) Začasno (kratkotrajno) celodnevno namestitev za upravičence iz drugega in tretjega odstavka 20. člena tega pravilnika izvajajo zavodi za usposabljanje oziroma domovi za otroke, za upravičence iz četrtega in petega odstavka 20. člena tega pravilnika pa posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle, varstveno delovni centri, zavodi za usposabljanje ter domovi za starejše.

24. člen (dnevno varstvo v zavodu)

(1) Dnevno varstvo v zavodu je oblika institucionalnega varstva v zavodu, namenjena posamezniku, ki biva doma in ne potrebuje celodnevne, stacionarne oskrbe, želi oziroma potrebuje pa pomoč, nadzor ali organizirano obliko bivanja le za določeno število ur dnevno, po kateri se vrne domov.

(2) Za določitev standarda dnevnega varstva v zavodu se smiselno uporabljajo standardi za celodnevno obliko institucionalnega varstva.

(3) Storitve dnevnega varstva v zavodu vsebuje tudi prevoz kot dodatno storitev.

(4) Dnevno varstvo v zavodu za upravičence iz drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka 20. člena tega pravilnika, se izvaja v obsegu do deset ur dnevno, pet dni v tednu in vse tedne v letu.

(5) Za upravičence iz drugega odstavka 20. člena dnevno varstvo v zavodu vključuje tudi izvajanje Posebnega programa vzgoje in izobraževanja in prevoz.

3. oddelek INSTITUCIONALNO VARSTVO V DRUGI DRUŽINI

25. člen (opis storitve)

(1) Storitev institucionalnega varstva v drugi družini se izvaja v družini, ki ni sestavljena iz družinskih članov upravičenca, in sicer za upravičence iz četrtega in petega odstavka 20. člena tega pravilnika.

(2) Storitev se izvaja na podlagi pogodbe, ki jo v skladu s 65. členom ZSV sklene oseba, ki izvaja storitev z izvajalcem institucionalnega varstva iz javne mreže. Šteje se, da ima uporabnik status stanovalca zavoda, ki sklepa pogodbo s tretjo osebo.

(3) Izvajalec storitve varstva v drugi družini, ki opravlja storitev na podlagi 65. člena ZSV, mora zagotoviti izvajanje zdravstvenega varstva in zdravstvene nege v sodelovanju z zdravstvenim domom ali izvajalcem s koncesijo na področju zdravstvenega varstva.

(4) Za pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki izvaja institucionalno varstvo v drugi družini, se za primernost bivalnih pogojev, obveznosti osebe, nadzor in financiranje uporabljajo določbe zakona, ki ureja

izvajanje rejniške dejavnosti, pri čemer je tretja oseba upravičena do plačila materialnih stroškov, ki so znižani za 25 % in do plačila dela v osnovnem znesku, v skladu z zakonom, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti.

(5) V primeru sklenjene pogodbe z izvajalcem institucionalnega varstva iz javne mreže zagotovi izvajanje zdravstvenega varstva in zdravstvene nege javni zavod oziroma koncesionar.

4. oddelek INSTITUCIONALNO VARSTVO V DRUGI ORGANIZIRANI OBLIKI

26. člen (opis storitve)

Storitev institucionalnega varstva v drugi organizirani obliki se zagotavlja v stanovanjski skupini, bivalni enoti, z bivanjem zunaj institucije na podlagi individualnega paketa storitve ali z multidisciplinarnim timom, v oskrbovanem stanovanju oziroma v oskrbnem domu.

27. člen (stanovanjska skupina)

Stanovanjska skupina za upravičence iz četrtega odstavka 20. člena tega pravilnika je organizirana kot samostojna enota ali kot dislocirana enota zavoda. Velikost stanovanjske skupine je od štiri do šest oseb.

28. člen (bivalna enota)

Bivalna enota za upravičence iz četrtega odstavka 20. člena tega pravilnika je organizirana kot samostojna enota ali dislocirana enota zavoda in vključuje največ 24 oseb.

29. člen (bivanje zunaj institucije z individualnim paketom storitve)

(1) Bivanje zunaj institucije se izvaja po individualnem načrtu, ki ga pripravi izvajalec skupaj z upravičencem oziroma njegovim zakonitim zastopnikom in izvajalcem posameznih sestavnih storitev in ga vsi navedeni podpišejo. V individualnem načrtu se natančno določi obseg osnovne in socialne oskrbe glede na potrebe upravičenca (individualni paket storitev) in se lahko razlikuje od opisa v 19. členu tega pravilnika. Individualni paket storitev se upravičencu zagotavlja preko multidisciplinarnega tima.

(2) Opredelitev osnovne oskrbe v individualnem paketu določa:

- bivanje,
- prehrano,
- pranje osebne in posteljne perila ter čiščenja in vzdrževanja bivalnega prostora.

(3) Opredelitev socialne oskrbe v individualnem paketu določa:

- nego in pomoč pri vseh življenjskih opravilih, ki obsega osebno nego, kopanje in pomoč pri umivanju, pomoč pri oblačenju in slačenju, pomoč pri hranjenju in pitju, pomoč pri uporabi ortopedskih

pripomočkov in podobno, spremstvo, ki obsega pomoč pri gibanju/premikanju v prostoru, pri orientaciji in spremljanju pri osebnih opravkih, nakupih, v prostem času, na prireditve in podobno,

– pomoč pri vzpostavljanju in ohranjanju socialnih stikov, ki obsega vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca, pomoč pri komunikaciji,

– organiziranje prevozov in drugih storitev, ki so izražene s strani upravičenca v individualnem načrtu.

(4) Individualni paket storitve vsebuje tudi opredelitev obsega zdravstvenega varstva in zdravstvene nege, ki se izvaja na podlagi predpisov s področja zdravstvenega varstva v sodelovanju z izvajalci zdravstvenega varstva v javni mreži.

(5) Za upravičence iz drugega odstavka 20. člena tega pravilnika se, kadar se storitev izvaja v drugi organizirani obliki kot podpora na domu upravičenca in njegove družine, na podlagi strokovne ocene, individualnega načrta in sklenjenega dogovora, prilagodi obseg zagotavljanja osnovne oskrbe in socialne oskrbe v individualnem paketu glede na potrebe upravičenca ter vključitev v razpoložljive oblike pomoči na področju socialnega varstva. Minister, pristojen za institucionalno varstvo, za izvajanje oblike iz prejšnjega stavka pripravi smernice za delo in jih objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za institucionalno varstvo.

30. člen (trajanje)

(1) Institucionalno varstvo je lahko trajna ali začasna storitev.

(2) Celodnevno institucionalno varstvo se izvaja 24 ur dnevno, v primeru dodatne vključitve upravičenca v drugo socialnovarstveno storitev, storitev zaposlitvene rehabilitacije ali zaposlitev pa lahko tudi krajši čas.

(3) Dnevno institucionalno varstvo se praviloma izvaja deset ur dnevno, lahko pa se izvaja tudi krajši čas, in sicer glede na potrebe upravičenca.

(4) Začasno institucionalno varstvo se izvaja za določeno obdobje, občasno institucionalno varstvo se izvaja za krajši čas in se periodično ponavlja.

(5) Začasno ali občasno institucionalno varstvo traja, dokler obstajajo razlogi za vključitev upravičenca v institucionalno varstvo in dokler je upravičenec pripravljen storitev sprejemati.

(6) Začasno institucionalno varstvo traja največ tri mesece.

(7) Občasno institucionalno varstvo se izvaja v skladu z individualnim dogovorom med uporabnikom storitve in izvajalcem.

31. člen (metode dela)

(1) Storitve institucionalnega varstva se izvaja po metodah individualnega in timskega dela, upošteva splošna strokovna načela aktivnosti in avtonomije, možnosti izbire in dostopnosti oblik, domicilnosti, disperzije, integracije in inkluzije in ob upoštevanju posebnih strokovnih načel, kot so: individualizacija, normalizacija, celovitost in kontinuiranost obravnave ter multidisciplinaren pristop.

(2) Pri načrtovanju individualnega programa institucionalnega varstva upravičenca sodelujejo upravičenec, njegov zakoniti zastopnik in strokovni tim.

(3) Izvajanje in koordinacija sta predmet periodičnih preverjanj upravičenca in celotnega tima, predvidoma vsakih šest mesecev.

(4) Če pri izvajalcu biva gluha oseba, mora del zaposlenih pri izvajalcu, na predlog vodstva zavoda, opraviti osnovni tečaj slovenskega znakovnega jezika, v obsegu najmanj 30 ur. Usposabljanje za pridobitev osnovnega znanja slovenskega znakovnega jezika organizira ministrstvo, pristojno za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

32. člen **(izvajalci institucionalnega varstva)**

(1) Institucionalno varstvo v zavodu zagotavljajo domovi za starejše, posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle, domovi za otroke, zavodi za usposabljanje, varstveno delovni centri ter druge pravne ali fizične osebe, ki izpolnjujejo predpisane zakonske pogoje za opravljanje dejavnosti.

(2) Za posamezne skupine upravičencev iz 20. člena tega pravilnika izvajajo institucionalno varstvo naslednji izvajalci:

- za upravičence iz drugega odstavka 20. člena tega pravilnika zavodi za usposabljanje,
- za upravičence iz tretjega odstavka 20. člena tega pravilnika domovi za otroke,
- za upravičence iz četrtega odstavka 20. člena tega pravilnika posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle, za upravičence iz 2., 3., 4. in 5. točke četrtega odstavka 20. člena tega pravilnika tudi varstveno delovni centri in zavodi za usposabljanje, za upravičence iz 6. točke četrtega odstavka 20. člena tega pravilnika tudi domovi za starejše,
- za upravičence iz petega odstavka 20. člena tega pravilnika domovi za starejše.

(3) Osnovno oskrbo izvajajo zaposleni na delovnih mestih: vratar – receptor, čistilka, strežnica, perica, šivilja, servirka, pomočnik (dietnega) kuharja, kuhar/dietni/kuhar, ekonom, vzdrževalec, vzdrževalec – tehnik, voznik oseb s posebnimi potrebami, voznik.

(4) Socialno oskrbo izvajajo zaposleni na delovnih mestih: oskrbovalka, gospodinja oskrbovalka, socialna oskrbovalka, varuhinja, delovni inštruktor, animator, skupinski habilitator, individualni habilitator, skupinski habilitator s specialnimi znanji, individualni habilitator s specialnimi znanji, socialni delavec, psiholog.

(5) Vzgojo in pripravo na življenje izvajajo zaposleni na delovnih mestih: socialni delavec, individualni habilitator, skupinski habilitator, skupinski habilitator s specialnimi znanji, individualni habilitator s specialnimi znanji, in psiholog.

(6) Vzgojo in izobraževanje izvajajo zaposleni na delovnih mestih: individualni habilitator, skupinski habilitator, skupinski habilitator s specialnimi znanji, individualni habilitator s specialnimi znanji, knjižničar, informatik in varuhinja.

(7) Osnovno in socialno oskrbo v drugi družini izvajajo osebe, ki imajo status samozaposlene osebe na področju socialnega varstva, ter imajo pridobljeno poklicno kvalifikacijo, ali pa izpolnjujejo pogoje za pridobitev statusa strokovnega sodelavca po 70. členu ZSV.

(8) Koordinacijo bivanja upravičenca zunaj institucije z individualnim paketom storitev izvaja koordinator za individualne namestitve zunaj institucije, ki je lahko strokovni delavec ali sodelavec na podlagi ZSV, na delovnem mestu, ki je uvrščeno najmanj v VI. tarifni razred v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. En koordinator se sistemizira na 12 upravičencev.

(9) Posamezne elemente oziroma sestavine individualne namestitve upravičenca iz zavoda zunaj institucije na podlagi individualnega načrta izvajajo tudi druge osebe, ki so določene z individualnim načrtom in sklenejo dogovor z uporabnikom in pooblaščenim zavodom.

(10) Administrativne, finančno računovodske in poslovodne naloge izvajajo zaposleni na delovnih mestih: administrator, pisarniški referent, tajnica, poslovni sekretar, strokovni sodelavec (javna naročila), strokovni sodelavec za upravno pravne zadeve, finančnik, ekonomski referent, knjigovodja, analitik, finančno računovodski delavec, računovodja, kadrovník, vodja finančno računovodske službe, pomočnik direktorja za posamezno področje, namestnik direktorja za posamezno področje in direktor.

33. člen (dokumentacija)

(1) Izvajalec institucionalnega varstva vodi dokumentacijo o osebah v institucionalnem varstvu, o delu strokovnih delavcev in sodelavcev ter o delu zavoda.

(2) Dokumentacija o osebah v institucionalnem varstvu obsega osebni list, dogovor o izvajanju storitve, individualni načrt, evidence o strokovnih in specialističnih obravnava ter drugo dokumentacijo.

(3) Dokumentacija o delu strokovnih delavcev in sodelavcev obsega individualne programe obravnav, poročila o spremljanju in uresničevanju obravnav, pregled supervizijskih obravnav ter drugo dokumentacijo.

(4) Dokumentacija o delu zavoda obsega razvojne in letne načrte, poročila o uresničevanju načrtov, evidence oseb v varstvu ter drugo dokumentacijo.

(5) Dokumentacija se vodi in hrani v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

(6) Dokumentacijo o institucionalnem varstvu v drugi družini vodi center za socialno delo ali zavod, ki je sprejel upravičenca v takšno obliko varstva.

(7) Dokumentacijo o institucionalnem varstvu v obliki bivanja upravičenca zunaj institucije na podlagi individualnega paketa vodi izvajalec.

34. člen (normativ storitve)

(1) Institucionalno varstvo v zavodu se izvaja v obliki manjših organizacijskih enot kot so: bivalne skupine, bivalne enote, stanovanjske skupine ali gospodinjske skupnosti. V posamezno organizacijsko enoto so vključene najmanj štiri in največ 24 oseb.

(2) V varovani oddelek splošnega oziroma posebnega socialnovarstvenega zavoda je vključeno največ 12 oseb. Osebe z demenco so v teh zavodih obravnavane tudi v drugih oblikah organiziranega varstva (gospodinjska skupnost ...). V teh primerih se uporabljajo standardi in normativi, ki so predpisani za varovane oddelke.

(3) Če se storitev izvaja v obliki dnevnega varstva, se kadrovski normativ preračuna glede na število ur izvajanja storitve.

(4) Kadrovski normativ za varuhinje v institucionalnem varstvu otrok, mladostnikov in odraslih oseb do 26. leta starosti, z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem in telesnem razvoju, usmerjenih v programe vzgoje in izobraževanja po posebnem zakonu, je sestavljen iz 2/3 normativa, ki velja za to skupino na področju socialnega varstva in 1/3 normativa, ki velja za to skupino na področju vzgoje in izobraževanja.

(5) Kadrovski normativ za varuhinje v institucionalnem varstvu odraslih je za odrasle osebe s težko motnjo v duševnem razvoju in za osebe z več motnjami, ki niso sposobne vključitve v storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, enak kadrovskemu normativu za varuhinje v institucionalnem varstvu otrok, mladostnikov in odraslih oseb do 26. leta starosti, usmerjenih v program vzgoje in izobraževanja.

(6) Kadrovski normativ za institucionalno varstvo odraslih oseb, ki so dodatno vključene v drugo socialno varstveno storitev, storitev zaposlitvene rehabilitacije ali zaposlitev je 85 % normativa, ki velja za storitve za odrasle osebe v celodnevem domskem varstvu. V teh primerih se pri kadrovskih normativih tudi ne upoštevajo normativi za posebne oblike varstva.

(7) Pri kadrovskih normativih za institucionalno varstvo odraslih oseb, ki niso vključene v druge socialno varstvene storitve, se ne upoštevajo normativi za izvajanje vodenja v okviru socialne oskrbe.

(8) Normativ za stanovanjsko skupino, ki vključuje od 4 do 6 upravičencev ter so dislocirane od zavoda in med seboj oddaljene več kot 500 m, ali normativ za bivalno enoto, ki vključuje od 7 do 11 upravičencev, je 0,5 delavca za izvajanje osnovne oskrbe, 3,5 strokovnih delavcev in sodelavcev za izvajanje socialne oskrbe ter 0,5 za izvajanje poslovođenja. Za izvajalce, pri katerih je skupno število vključenih uporabnikov v storitev institucionalnega varstva manjše kot 75, se v vsaki stanovanjski skupini in bivalni enoti iz prejšnjega stavka, normativ strokovnih delavcev in sodelavcev za izvajanje socialne oskrbe poveča za 0,5 delavca. Normativ za bivalne enote, ki so dislocirane od zavoda in med seboj oddaljene več kot 500 m, v katere se vključuje največ 24 upravičencev, vendar ne manj kot 12, je določen v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(9) Za izvajanje storitve institucionalnega varstva v drugi družini se uporablja normativ en izvajalec osnovne in socialne oskrbe na tri osebe, starejše od 65 let, v primeru oseb z zmerno motnjo v telesnem in duševnem razvoju pa en izvajalec osnovne in socialne oskrbe na dve osebi, in sicer tako, da skupno število upravičencev v posamezni družini ni večje od šest. Za izvajalca institucionalnega varstva v drugi družini se šteje odrasel član družine.

(10) Normativi zajemajo tudi delavce, ki izvajajo naloge administrativnih, finančno-računovodskih in poslovodnih nalog.

(11) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko za izvajanje bivanja zunaj institucije na podlagi individualnega paketa storitve v individualnem načrtu določi drugačen kadrovski normativ, pri čemer se upoštevajo veljavni kadrovski normativi za institucionalno varstvo.

(12) Pri izvajalskih organizacijah, ki izvajajo dejavnost po posebnih konceptih in metodah dela ali imajo specifično strukturo uporabnikov, se naloge in opravila posameznih izvajalcev osnovne in socialne oskrbe ter poslovođenja v okviru obstoječega nabora delovnih mest, določenih v Prilogi 1 tega pravilnika in Prilogi 2 ter Prilogi 3, ki sta sestavna dela tega pravilnika, lahko združujejo, ali pa se izvajanje posameznih nalog in opravil zagotovi z zunanjimi izvajalci. Združujejo se lahko naloge in opravila pri

osnovni in socialni oskrbi za delovna mesta, ki so uvrščena v največ V. tarifni razred ter pri socialni oskrbi in poslovanju za delovna mesta v VII/2. tarifnem razredu v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju.

(13) Vodstva posameznih izvajalskih organizacij lahko ministrstvu, pristojnemu za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji predlagajo potrditev kadrovske zasedbe, ki zaradi specifičnih okoliščin lokacije, organiziranosti dela in metod dela odstopa od skupnega kadrovskega normativa, določenega s tem pravilnikom največ za 10 %, vendar pa se masa plač za zaposlene ne sme spremeniti za več kot 10 %. V takšnih primerih je potrebno predhodno pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

(14) Izvajalske organizacije v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju horizontalno in vertikalno nadomeščajo delovna mesta znotraj osnovne oskrbe, znotraj socialne oskrbe in znotraj nalog poslovanja, in sicer med:

- III. in IV. tarifnim razredom;
- IV. in V. tarifnim razredom;
- V. in VI. tarifnim razredom;
- VI. in VII/1. tarifnim razredom;
- VII/1. in VII/2. tarifnim razredom.

(15) Izvajalec lahko kombinira strukturo zaposlenih pri socialni oskrbi skladno s pridobljenimi in potrebnimi kompetencami samo znotraj profilov, ki izvajajo varstvo ali posebne oblike varstva.

(16) Zaradi vertikalnega nadomeščanja delovnih mest se lahko masa plač zaposlenih poveča za največ 5 %.

(17) Odstopanja v zvezi s številom kadrov in delovnimi mesti so dovoljena po predhodnem soglasju organa upravljanja izvajalca.

(18) Potrebno število strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev za izvajanje institucionalnega varstva glede na posamezne vrste upravičencev je določeno v Prilogi 2 tega pravilnika.

5. oddelek

INSTITUCIONALNO VARSTVO V OSKRBOVANEM STANOVANJU IN OSKRBNEM DOMU

35. člen

(institucionalno varstvo v oskrbovanem stanovanju)

(1) Institucionalno varstvo v oskrbovanem stanovanju se izvaja v funkcionalno povezanih in potrebam starejših ljudi prilagojenih stanovanjih in obsega:

- osnovno in socialno oskrbo v oskrbovanih stanovanjih in
- zdravstveno varstvo in zdravstveno nego po predpisih o zdravstvenem varstvu.

(2) Osnovna oskrba v oskrbovanem stanovanju obsega:

- pomoč pri bivanju, kamor sodijo: osnovno čiščenje vseh ali posameznih prostorov stanovanja z odnašanjem smeti in postiljanje;
- organizirano prehrano, kamor sodijo: prinašanje pripravljenih obrokov ali priprava hrane v stanovanju in pomivanje uporabljene posode;

– pomoč pri pranju, sušenju in likanju perila kamor sodijo: prinašanje in odnašanje čistega in umazanega perila ter pranje, sušenje in likanje posteljnega oziroma osebne perila.

(3) Socialna oskrba v oskrbovanem stanovanju obsega:

– pomoč pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih opravil, kamor sodijo: pomoč pri oblačenju, slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;

– varstvo in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca.

(4) Poleg osnovne in socialne oskrbe mora biti upravičencem zagotovljena uporaba celodnevne povezave preko osebne telefonskega alarma za pomoč na daljavo, ki ga zagotovi izvajalec storitve sam ali v ta namen sklene pogodbo z drugim izvajalcem, ki v okviru svoje redne dejavnosti opravlja naloge neprekinjene nujne pomoči (npr. zdravstveni zavod, regijski center za pomoč na domu).

(5) Obseg in vrsta oskrbe iz drugega in tretjega odstavka tega člena se prilagodi potrebam in željam posameznega upravičenca. V oskrbovanih stanovanjih se osnovna in socialna oskrba nadomestita s storitvijo pomoč družini na domu, če s tem soglašata občina, na območju katere se izvaja storitev.

(6) Izvajalec institucionalnega varstva v oskrbovanih stanovanjih, uporabniku storitve zagotovi izvajanje zdravstvenega varstva in zdravstvene nege s sklenitvijo pogodbe z izvajalcem z ustreznimi listinami za izvajanje te dejavnosti, razen v primeru, ko jo v skladu z veljavnimi predpisi lahko izvaja sam.

36. člen

(institucionalno varstvo v oskrbnem domu)

(1) Institucionalno varstvo v oskrbnem domu se izvaja v manjših, potrebam starejših ljudi prilagojenih objektih, ki omogočajo organiziranje v obsegu ene bivalne enote in obsega:

– osnovno in socialno oskrbo in

– zdravstveno oskrbo in zdravstveno nego po predpisih o zdravstvenem varstvu.

(2) Posebno obliko institucionalnega varstva v oskrbnem domu predstavlja oskrba oseb z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, ki je usmerjena k lajšanju psihofizičnih simptomov bolezni in zadovoljevanju čustvenih ter duhovnih potreb. Oskrba oseb z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja se izvaja v le za to specializiranem oskrbnem domu, ki je prilagojen potrebam teh oseb in ki omogoča organiziranje v obsegu največ dveh bivalnih enot za osebe s posebnimi potrebami.

(3) Osnovna oskrba v oskrbnem domu obsega:

– bivanje v opremljenih, ogrevanih in vzdrževanih eno- ali dvoposteljnih sobah, z zagotovljenimi sanitarnimi prostori, prostori za osebno higieno in skupnimi prostori,

– organizirano prehrano, kamor sodijo najmanj trije glavni obroki hrane dnevno, ki so primerni uporabnikovi starosti in zdravstvenemu stanju,

– vzdrževanje in čiščenje prostorov, pranje in menjava posteljnega perila, pranje, likanje, šivanje, čiščenje osebne obleke in obutve.

(4) Socialna oskrba v oskrbnem domu obsega:

– pomoč pri vzdrževanju osebne higiene in pri dnevnih opravilih, kamor sodijo: pomoč pri oblačenju, slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, ter vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov,

- varstvo in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca, pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, pri vstajanju, oblačenju, premikanju, hoji, komunikaciji, orientaciji,
- organiziranje prevozov, ki niso zdravstveno indicirani ter druge potrebne storitve,
- pri oskrbi oseb z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja socialna oskrba obsega tudi psihosocialno podporo in organizacijo duhovne opore prilagojene umirajočemu in njegovim svojcem v času umiranja.

(5) Izvajalec institucionalnega varstva v oskrbnem domu zagotovi izvajanje zdravstvenega varstva in zdravstvene nege s sklenitvijo pogodbe z izvajalcem z ustreznimi listinami za izvajanje te dejavnosti, razen v primerih, ko jo v skladu z veljavnimi predpisi lahko izvaja sam.

37. člen (upravičenci)

(1) Upravičenci do institucionalnega varstva v oskrbovanih stanovanjih in oskrbnih domovih so osebe:

- stare nad 65 let in zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso v celoti sposobne za samostojno življenje brez pomoči druge osebe, preostale psihofizične sposobnosti pa jim omogočajo, da z redno organizirano pomočjo drugega in z zagotovljenim zdravstvenim varstvom ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in samostojnost v bivalnem okolju tako, da jim ni potrebno popolno institucionalno varstvo v zavodu,

- mlajše od 65 let, ki zaradi psihofizičnih lastnosti niso v celoti sposobne za samostojno življenje brez pomoči druge osebe, preostale psihofizične sposobnosti pa jim omogočajo, da z redno organizirano pomočjo drugega in z zagotovljenim zdravstvenim varstvom ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in samostojnost v bivalnem okolju tako, da jim ni potrebno popolno institucionalno varstvo v zavodu,

- z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, ki so starejše od 18 let.

(2) Mnenje o izpolnjevanju pogojev iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka podata pristojni center za socialno delo in osebni zdravnik upravičenca. Mnenje o izpolnjevanju pogojev iz tretje alineje prejšnjega odstavka poda osebni zdravnik upravičenca.

38. člen (postopek)

(1) Storitev se prične na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika.

(2) Storitev vsebuje dva dela.

(3) Prvi del predstavlja pripravo in sklenitev dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve ter izvedbo uvodnih srečanj med izvajalcem in upravičencem.

(4) Drugi del zajema neposredno izvajanje storitve.

39. člen (trajanje in obseg)

(1) Neposredno izvajanje osnovne in socialne oskrbe v oskrbovanem stanovanju in oskrbnih domovih se določi z dogovorom med upravičencem in izvajalcem, obseg se lahko poveča ali zmanjša glede na potrebe, želje in zmožnosti upravičenca.

(2) Storitev iz tretjega in četrtega odstavka 36. člena tega pravilnika mora biti uporabnikom dostopna sedem dni v tednu. Izvajalec institucionalnega varstva v oskrbnih domovih zagotavlja izvajanje storitve 24 ur na dan s stalno prisotnostjo svojih delavcev ali z njihovo 24 urno dosegljivostjo.

(3) Izvajanje osnovne in socialne oskrbe v oskrbovanem stanovanju in v oskrbnem domu traja, dokler obstaja potreba in dokler jo upravičenec želi prejemati.

40. člen (metode dela)

Podlaga za izvajanje storitve je oblikovanje dogovora o izvajanju storitve. Storitev se izvaja individualno in skupinsko, pri tem se upoštevajo strokovna načela individualizacije, celovitosti obravnave, aktivnosti in avtonomije upravičenca ter možnosti izbire.

41. člen (izvajalci)

(1) Storitev osnovne in socialne oskrbe v oskrbovanem stanovanju in oskrbnih domovih izvajajo strokovni delavci, strokovni sodelavci ter drugi delavci.

(2) Vodenje storitve ter postopka v zvezi s pripravo dogovora o opravljanju storitve, uvodno srečanje med upravičencem in izvajalcem storitve ter koordinacijo neposrednih izvajalcev, vodi strokovni delavec iz 69. člena ZSV ali strokovni sodelavec iz 70. člena ZSV z najmanj štiriletno srednješolsko izobrazbo.

(3) Vodenje storitve ter postopka v zvezi s pripravo dogovora o opravljanju storitve v oskrbnih domovih, specializiranih za oskrbo oseb z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, uvodno srečanje med upravičencem in izvajalcem storitve ter koordinacijo neposrednih izvajalcev vodi strokovni delavec iz 69. člena ZSV.

(4) Socialno oskrbo upravičenca izvajajo strokovni sodelavci iz 70. člena ZSV, ki so končali srednjo poklicno ali srednjo strokovno šolo, ki izobražuje za socialno oskrbo ali zdravstveno nego (oskrbovalka, socialna oskrbovalka, bolničar negovalec).

(5) Socialno oskrbo upravičencev v oskrbnih domovih, specializiranih za oskrbo oseb z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, izvaja strokovni delavec iz 69. člena ZSV.

(6) Osnovno oskrbo izvajajo tudi drugi delavci z najmanj osnovnošolsko izobrazbo in z opravljenim dodatnim usposabljanjem za socialno oskrbo po verificiranem programu za področje socialnega varstva ter delavci s srednjo poklicno šolo ustrezne smeri (kuharica, gospodinja kmetovalka, gospodinja oskrbovalka, pomočnik kuharja ipd.).

42. člen

(supervizija in izobraževanje)

Sestavni del storitve so tudi supervizijski posveti za izvajalce socialne oskrbe ter strokovno izpopolnjevanje v obsegu, kot ga določa panožna kolektivna pogodba za posamezno skupino izvajalcev.

43. člen (dokumentacija)

Osnovna dokumentacija izvajalca obsega evidence o osebnih podatkih upravičencev, vzpostavljene in vodene v skladu z navodili iz 115. člena ZSV, evidence dogovorov o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve, evidenco opravljenih storitev ter podatke o plačilih ali oprostitev plačil za storitve.

44. člen (kadrovski normativ)

(1) Institucionalno varstvo v oskrbovanih stanovanjih izvajajo:

- en vodja storitve na vsakih 60 upravičencev,
- en izvajalec osnovne in socialne oskrbe za šest upravičencev, ki pa se lahko zmanjša za največ 20 %, če upravičenci ne potrebujejo celotnega obsega osnovne in socialne oskrbe.

(2) Če se v oskrbovanem stanovanju izvaja pomoč na domu, se upoštevajo normativi, kot veljajo za izvajanje storitve pomoči na domu v skladu z 11. členom tega pravilnika.

(3) Institucionalno varstvo v oskrbnih domovih izvajajo:

- en vodja storitve na vsakih 60 upravičencev,
- en izvajalec socialne oskrbe na vsakih šest upravičencev,
- en izvajalec osnovne oskrbe na vsakih deset upravičencev
- za poslovanje, administrativne naloge ter finančno računovodske naloge tolikšno število izvajalcev, ki predstavlja največ 12 % skupnega števila zaposlenih.

(4) Institucionalno varstvo v oskrbnih domovih, ki so specializirani za oskrbo oseb z napredujočo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, izvajajo:

- en vodja storitve na 24 upravičencev,
- en izvajalec osnovne oskrbe na vsakih šest upravičencev,
- en izvajalec socialne oskrbe na vsakih šest upravičencev,
- za poslovanje, administrativne naloge ter finančno računovodske naloge tolikšno število izvajalcev, ki predstavlja največ 12 % skupnega števila zaposlenih.

V. POGLAVJE

V. VODENJE IN VARSTVO TER ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

45. člen (opis storitve)

(1) Vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji je organizirana oblika varstva odraslih invalidnih oseb, ki uporabniku, v skladu z njegovimi sposobnostmi, daje možnost aktivnega vključevanja v

družbeno življenje in delovno okolje ter opravljanja koristnega, vendar njegovim zmožnostim primernega dela.

(2) Vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji je organizirano in se izvaja tako, da uporabnikom omogoča ohranjanje pridobljenih in širitev novih znanj in delovnih spretnosti, pridobivanje novih socialnih in delovnih navad, uresničevanje lastnih idej in ustvarjalnosti, spodbuja samostojnost, občutek samopotrditve in ohranjanje dobre kakovosti življenja uporabnika. Storitve zagotavlja tudi druge oblike varstva, ki uporabnikom in njihovim družinam omogočajo delovno in socialno udejstvovanje.

(3) Uporabnikom omogoča tudi nagrajevanje za opravljeno delo v skladu s splošnim aktom izvajalca.

(4) Obseg storitve se v okviru standarda določi z dogovorom, ki ga uporabnik oziroma njegov skrbnik ali zakoniti zastopnik, podpiše z izvajalcem. Če se storitev izvaja izven varstveno delovnega centra dogovor podpiše tudi delodajalec, kjer se storitev izvaja. Sestavni del dogovora je tudi dodatna ponudba izvajalca, za katero se odloči uporabnik oziroma njegov skrbnik ali zakoniti zastopnik, in del storitve, ki se izvaja v nadstandardnem obsegu. Daljši čas trajanja storitve, izvedba prosto časovnih in kreativnih aktivnosti izven storitve ter letovanja, športna in kulturna udejstvovanja se ne izvaja v okviru standarda storitve.

(5) Osnovna oskrba zajema bivanje, prehrano, tehnično oskrbo in prevoze.

(6) Bivanje se izvaja v opremljenih in ogrevanih prostorih v skladu s pravilnikom, ki ureja tehnične pogoje za izvajanje socialno varstvene storitve vodenja in varstva ter zaposlitev pod posebnimi pogoji ter za izvajanje institucionalnega varstva uporabnikov te storitve. Bivanje vključuje tudi pogoje za izvajanje osebne higiene ob uporabi toaletnih sredstev in sanitetnega materiala, po potrebi pa zagotavlja splakovanje oziroma pranje osebnega perila. Vključuje tudi čiščenje prostorov.

(7) Uporabniku se primerno njegovemu zdravstvenemu stanju za dneve prisotnosti zagotavljajo topli obrok in osnovni napitki.

(8) Čas in način prehranjevanja določi izvajalec v dogovoru z uporabniki in je lahko različen glede na optimalne možnosti (lastna priprava prehrane, dovoz prehrane, prehranjevanje drugje ...).

(9) Tehnična oskrba izvaja vzdrževanje prostorov in okolice.

(10) Prevozi zajemajo organizacijo prevozov v zvezi s prihodom in odhodom uporabnikov ter dovozom in odvozom prehrane. Za prihode in odhode uporabnikov se uporabljajo javna prevozna sredstva.

(11) Če ni organiziranega javnega prevoza ali pa ga uporabnik ni sposoben koristiti, se prihodi in odhodi organizirajo s prevoznim sredstvom izvajalca, z najemom prevoznega sredstva ali pa s sklenitvijo pogodbe o izvajanju prevozov s fizično ali pravno osebo.

(12) Optimalna razdalja od kraja bivanja do varstveno delovnega centra je 25 km ali 30 minut vožnje.

(13) Socialna oskrba zajema vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

(14) Vodenje obsega oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih načrtov, ohranjanje pridobljenega znanja in sposobnosti ter učenje novih vsebin in veščin, vzdrževanje in razvoj socialnih stikov in kognitivne sposobnosti uporabnika, ohranjanje pridobljene in razvijanje večje samostojnosti.

Vodenje zajema tudi sodelovanje z uporabnikom in njegovimi svojci, sodelovanje z drugimi strokovnimi delavci in organizacijami, organiziranje kreativnih dejavnosti in aktivno vključevanje v okolje.

(15) Varstvo zajema spremljanje, podporo in zagotavljanje občutka varnosti, nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in opravljanju fizioloških potreb, pomoč pri vstajanju, obujanju, sezuvanju in slačenju, pomoč pri gibanju in hoji, pomoč pri komunikacijah in orientaciji ter varstvo pri prihodih in odhodih ter spremstvo pri prevozih v skladu z individualnim načrtom.

(16) Zaposlitev pod posebnimi pogoji obsega take oblike dela, ki omogočajo upravičencem ohranjanje pridobljenih znanj ter razvoj novih sposobnosti. Zajema tudi zagotavljanje pogojev za varno delo, prilagajanje strojev in delovnih pripomočkov zmogljivostim upravičencev, uvajanje v delo, razvijanje delovnih sposobnosti in spretnosti, spremljanje delovnega procesa, nabavo sredstev in pripomočkov, prevoze materiala za delo ter prodajo izdelkov uporabnikov in storitev, ki se izvedejo ob podpori strokovnega kadra. Pridobljena sredstva od prodaje izdelkov in storitev so namenjena kritju stroškov nabave materiala in drugih neposrednih stroškov, vezanih na ustvarjanje izdelkov, nagrade uporabnikov in za višjo kvaliteto dela in bivanja.

(17) Zaposlitev se izvaja v varstveno delovnem centru ali v drugi organizirani obliki.

(18) Če se storitev izvaja izven prostorov varstveno delovnega centra, mora varstveno delovni center za enega ali več upravičencev hkrati zagotoviti spremljevalca na podlagi kadrovskih normativov s področja socialne oskrbe in pripraviti načrt podpore upravičencu tako, da bodo zagotovljeni pogoji za varno delo upravičenca.

(19) Če izvajalec poleg storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji izvaja tudi storitev institucionalnega varstva uporabnikov te storitve ali storitev pomoči družini na domu za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju, se za izvajanje teh storitev uporabljajo standardi in normativi za te storitve.

46. člen (upravičenci)

(1) Do vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je upravičena odrasla oseba, ki ima prirojeno znižano raven inteligentnosti, nižje sposobnosti na kognitivnem, govornem, motoričnem in socialnem področju ter pomanjkanje veščin, kar se odraža v neskladju med njeno mentalno in kronološko starostjo in oseba, pri kateri je takšno stanje posledica bolezni ali poškodbe, in sicer:

– oseba z lažjo motnjo v duševnem razvoju: oseba, ki je zaključila prilagojeni program izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom in se ni sposobna vključiti v programe nižjega poklicnega izobraževanja ali je bila neuspešna v programih, ki jih določa zakon, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov,

– oseba z zmerno motnjo v duševnem razvoju: oseba, ki ima posamezne sposobnosti različno razvite (pri učenju osvojijo osnove branja, pisanja in računanja, pri drugih dejavnostih, kot so gibalne, likovne in glasbene pa lahko doseže več); oseba, ki je sposobna sodelovati v enostavnem razgovoru in razume navodila, pri čemer se lahko uporablja tudi nadomestna komunikacija; oseba, ki zna izraziti svoje potrebe in želje; oseba, ki pri skrbi zase zmore preprosta opravila, sicer pa potrebuje vodenje in različne stopnje pomoči skozi celo življenje; oseba, ki se je sposobna usposobiti za enostavna praktična dela, vendar se praviloma ne more usposobiti za povsem neodvisno socialno življenje,

– oseba s težjo motnjo v duševnem razvoju: oseba, ki se lahko usposobi za najosnovnejša opravila, vendar pri skrbi zase pogosto potrebuje pomoč drugih; oseba, ki razume osnovna sporočila in se nanje odziva; oseba, ki se orientira v ožjem okolju, vendar pri tem potrebuje varstvo; oseba ima lahko težave v gibanju in druge motnje,

– oseba s težko motnjo v duševnem razvoju: oseba, ki je sposobna le za sodelovanje pri posameznih aktivnostih; oseba, ki potrebuje stalno nego, varstvo, pomoč in vodenje; oseba, ki je omejena v gibanju, prisotne so težke dodatne motnje, bolezni in obolenja, razumevanje in upoštevanje navodil je hudo omejeno.

(2) Do vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji je upravičena tudi odrasla oseba z več motnjami (tj. oseba, ki ima hkrati več primanjkljajev oziroma ovir), in sicer:

– upravičenec iz prejšnjega odstavka, pri katerem so prisotne tudi osebne motnje ali težje senzorne motnje (motnje vida, sluha),
– oseba, ki ima prirojene ali pridobljene poškodbe gibalnega aparata, centralnega ali perifernega živčevja (poškodba glave).

(3) Upravičenec iz prvega in drugega odstavka tega člena se vključi v tisto obliko storitve, ki ustreza njegovim psihološkim, pedagoškim, zdravstvenim in socialnim potrebam ob upoštevanju njegove prevladujoče, primarne motnje.

47. člen (postopek izvajanja)

(1) Postopek izvajanja storitve zajema začetno informiranje, izvajanje postopka v zvezi s sprejemom, vsebinsko pripravo na sprejem upravičenca, podpis dogovora o izvajanju storitve in pripravo individualnega načrta, izvajanje storitve ter njeno prenehanje.

(2) Postopek uveljavljanja pravice do storitve natančneje ureja pravilnik, ki določa postopek sprejema, premestitve in odpusta uporabnikov pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva.

48. člen (oblike storitve)

(1) Storitve upravičencem zagotavljajo varstveno delovni centri, ki delujejo kot javni socialno varstveni zavodi in koncesionarji, ki so za opravljanje te storitve pridobili koncesijo na podlagi javnega natečaja.

(2) Za osebe z zmerno do hudo pridobljeno možgansko poškodbo ali okvaro se oblika storitve prilagodi glede na njihove psihološke, socialne in zdravstvene potrebe, pri čemer psihosocialna rehabilitacija in usposabljanje za življenje oseb s pridobljeno možgansko poškodbo ali okvaro, obsega osnovno in socialno oskrbo v skladu s tem členom ter zdravstveno varstvo in rehabilitacijo v okviru priznanega programa, po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

49. člen (trajanje)

(1) Storitve traja dokler obstajajo razlogi za:

– vključitev uporabnika v to obliko varstva in dokler je pripravljen storitev sprejemati,
– začasno ali občasno vključitev.

(2) Storitve se izvaja začasno, kadar se izvaja le za določeno obdobje ali občasno, kadar se izvaja za določen krajši čas, ki se periodično ponavlja.

(3) Neposredno izvajanje storitve se prične v dopoldanskem (jutranjem) času in traja osem ur dnevno pet delovnih dni v tednu, vsebine izven tega standarda pa so odvisne od dogovora med uporabnikom in izvajalcem. Kot vsebine izven standarda se štejejo: daljši čas trajanja storitve, izvedba prostočasnih aktivnosti izven osemurne storitve, letovanja, zimovanja, športna in kulturna udejstvovanja, izvedba prireditev in podobno.

(4) Storitve, ki se izvajajo izven prostorov varstveno delovnega centra traja največ osem ur dnevno in pet dni v tednu ali krajši čas na podlagi sklenjenega dogovora.

(5) Za dnevno prisotnost se šteje, da je upravičenec dnevno prisoten najmanj pet ur.

50. člen (metode dela)

Podlaga za izvajanje storitve je oblikovanje individualnega dogovora o izvajanju storitve. Storitve se izvajajo po metodah individualnega in skupinskega dela, pri čemer se upoštevajo načela individualizacije, multidisciplinarnosti, celovitosti obravnave, aktivnosti, avtonomnosti in možnosti izbire.

51. člen (izvajalci)

(1) Osnovno oskrbo izvajajo: ekonom, kuhar/dietni kuhar, pomočnik (dietnega) kuharja, hišnik, vzdrževalec-tehnik, voznik oseb s posebnimi potrebami, voznik, strežnica, čistilka.

(2) Socialno oskrbo izvajajo: individualni in skupinski habilitator ter individualni in skupinski habilitator s specialnimi znanji, socialni delavec, psiholog, tehnolog, delovni inštruktor, varuhinja, gospodinja – oskrbovalka, socialna oskrbovalka.

(3) Poslovanje (poslovodna, administrativna in finančna dela) izvajajo: administrator, pisarniški referent, tajnica, poslovni sekretar, strokovni sodelavec (javna naročila), strokovni sodelavec, strokovni sodelavec za upravno pravne zadeve, kadrovník, vodja splošne službe, finančno-računovodski delavec, ekonomski referent, računovodja, vodja finančno-računovodske službe, direktor.

(4) V varstveno delovnih centrih z več enotami izven sedeža zavoda poslovanje izvajajo še vodstveni delavci ali strokovni delavci s položajnim dodatkom.

(5) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo naslednje:

52. člen (izobraževanje in supervizija)

Sestavni del storitve so tudi supervizijski posveti in strokovna izobraževanja za zaposlene v obsegu, kot ga določa panožna kolektivna pogodba za posamezno skupino izvajalcev.

53. člen (dokumentacija)

(1) Varstveno delovni center vodi dokumentacijo o uporabnikih storitve, o delu strokovnih delavcev in sodelavcev ter o delu centra.

(2) Dokumentacija o uporabnikih storitve obsega osebne podatke v skladu z ZSV, individualni načrt, evalvacije, podatke o strokovnih obravnavah ter drugo dokumentacijo.

(3) Dokumentacija o delu strokovnih delavcev in sodelavcev obsega individualne programe obravnav, podatke o spremljanju in uresničevanju obravnav, pregled supervizijskih obravnav ter drugo dokumentacijo.

(4) Dokumentacija o delu varstveno delovnega centra obsega razvojne in letne delovne načrte, poročila o uresničevanju načrtov, evidenco vključenih upravičencev ter drugo dokumentacijo.

(5) Strokovno dokumentacijo je potrebno voditi in urejati v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

54. člen **(normativ storitve)**

(1) Kadrovski normativ je izražen v številu uporabnikov (upravičencev) na delavca in je razviden iz Priloge 4, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Pri manjših izvajalskih organizacijah ali pri izvajalskih organizacijah, ki izvajajo dejavnost po posebnih konceptih in metodah dela, se naloge in opravila posameznih izvajalcev osnovne in socialne oskrbe v okviru obstoječega nabora delovnih mest lahko združujejo ali pa se izvajanje posameznih nalog in opravil zagotovi z zunanjimi izvajalci. V takšnih primerih je potrebno predhodno pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

(3) Zaradi specifičnih potreb uporabnikov in drugih okoliščin, ki vplivajo na potrebe po kadrovskih zmogljivostih (lokacije, organiziranost, metode dela), se lahko od skupnega kadrovskega normativa, določenega v Prilogi 4 tega pravilnika, odstopa v razponu za največ do $\pm 10\%$, pri čemer se masa plač za zaposlene ne sme spremeniti za več kot 10% . V takšnih primerih mora izvajalec predhodno pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitve pod posebnimi pogoji.

(4) Kadrovski normativ za obliko storitve, ki je prilagojena upravičencem z zmerno do hudo pridobljeno možgansko poškodbo ali okvaro, se uporablja v skladu s tem členom.

(5) Izvajalske organizacije lahko nadomeščajo delovna mesta znotraj osnovne oskrbe, znotraj socialne oskrbe in znotraj nalog poslovođenja, in sicer med: III. in IV. tarifnim razredom; IV. in V. tarifnim razredom; V. in VI. tarifnim razredom; VI. in VII/1. tarifnim razredom ter VII/1, in VII/2. tarifnim razredom v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. Delovna mesta z zahtevnostjo največ V. tarifnega razreda ter pri socialni oskrbi in poslovođenju za delovna mesta v VII/2. tarifnem razredu oziroma glede na potrebe organizacije dela, zagotavljanje teh nalog in opravil tudi z zunanjimi izvajalci, se lahko naloge in opravila pri osnovni in socialni oskrbi združujejo.

VI. POGLAVJE **VI. PODPORA ODRASLIM IN PODPORA MLADOLETNIM**

55. člen (metode dela)

(1) Podpora odraslim in podpora mladoletnim se izvaja po metodah posamezniku in družini prilagojene podpore v skupnosti, osebnega načrtovanja, analize tveganja in krepitev moči in po metodah individualnega in timskega dela. Storitve temelji na splošnih strokovnih načelih avtonomije, možnosti odločanja posameznika o svojem življenju in storitvah, ki jih prejema.

(2) Ob izvajanju storitve zaposleni upoštevajo in spoštujejo perspektivo vsakega uporabnika in svoje delo temeljijo na človekove pravice osredinjenem pristopu. Pri zagotavljanju storitve veljajo posebna strokovna načela, kot so: individualizacija, normalizacija, celovitost in kontinuiranost obravnave in multidisciplinaren pristop.

(3) Pri izvajanju storitve podpore mladoletnim izvajalec upošteva ključne metode socialnega dela z družino, kot so v rešitev usmerjeno socialno delo, koncept delovnega odnosa in izvirnega delovnega projekta pomoči, upoštevajoč družbeni in kulturni kontekst vsakega otroka in družine.

(4) Podpora odraslim in podpora mladoletnim lahko, z namenom vnašanja uporabniške perspektive v izvajanje storitve, vključuje tudi vrstniško podporo oseb z lastno uporabniško izkušnjo in zajema zlasti podporo za dvig kakovosti življenja, podporo pri preselitvi iz institucije in podporo pri vključevanju v okolje, z namenom zagovornišva in krepitev moči uporabnika ter organizacijo delavnic za upravičence in za zaposlene na področju podpore v skupnosti.

56. člen (zaposleni)

(1) Podporo odraslim in podporo mladoletnim izvajajo strokovni delavci iz 69. člena ZSV in strokovni sodelavci iz 70. člena ZSV, oziroma podporni delavci. Delavci iz prejšnjega stavka morajo imeti opravljeno usposabljanje iz 56. člena tega pravilnika.

(2) Strokovni delavec iz 69. člena ZSV ali strokovni sodelavec iz 70. člena ZSV vodi postopek ugotavljanja upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora iz 16.f člena ZSV, organiziranje ključnih oseb iz okolja uporabnika in izvedbo uvodnih srečanj med izvajalcem, uporabnikom in njegovimi ključnimi osebami, izvaja delo, ki se veže na koordinacijo storitve, organizacijo izvajanja storitve, pripravo osebnega načrta, sodelovanje z uporabniki pri izvajanju dogovora iz 16.f člena ZSV ter podpore odraslim in podpore mladoletnim na domu upravičenca. Strokovni delavci oziroma strokovni sodelavci iz tega člena so praviloma zaposleni na delovnih mestih: skupinski habilitator, skupinski habilitator s specialnimi znanji, individualni habilitator, individualni habilitator s specialnimi znanji, socialni delavec, psiholog.

(3) Podpora odraslim in podpora mladoletnim na domu upravičenca vključuje podporo upravičencu pri skrbi zase oziroma pomoč pri skrbi za upravičenca, podporo pri vključevanju v skupnostno okolje, podporo pri preselitvi iz institucionalnega varstva v skupnost, podporo za dvig kakovosti življenja, podporo pri gospodinjstkih opravilih in druge naloge, vezane na izvajanje podpore odraslim in podpore mladoletnim. Podporni delavci, ki izvajajo podporo odraslim in podporo mladoletnim oziroma neposredno oskrbo in podporo v skupnosti, so praviloma zaposleni na delovnih mestih: oskrbovalka, socialna oskrbovalka, varuhinja, varuhinja s specialnimi znanji, gospodinja oskrbovalka, gospodinja usklajevalka oskrbe ter strežnica v delu podpore pri gospodinjstkih opravilih.

(4) V kolikor izvajalec zagotavlja tudi zdravstvene storitve, te storitve opravljajo osebe, ki izpolnjujejo pogoje skladno s predpisi s področja zdravstvene dejavnosti.

(5) Administrativne, finančno-računovodske, poslovodne storitve opravljajo osebe, ki so v skladu s predpisi z delovnega področja usposobljene za opravljanje dejavnosti. S pravilnikom, ki določa metodologijo za oblikovanje cene, se določi delež kritja stroškov dela drugih zaposlenih, ki opravljajo poslovodna, računovodska, knjigovodska, računalniška in druga dela (v nadaljnjem besedilu: upravno administrativna dela).

57. člen (usposabljanje in supervizija)

(1) Zaposleni, ki izvajajo podporo v skupnosti, opravijo usposabljanje za opravljanje podpore v skupnosti, ki ga zagotovi izvajalec podpore v skupnosti.

(2) Vsak zaposleni opravi obvezno osnovno usposabljanje za opravljanje podpore v skupnosti v obsegu 32 ur in obnovitveno usposabljanje za opravljanje podpore v skupnosti v obsegu 8 ur. Obnovitveno usposabljanje opravi zaposleni najmanj na vsake 3 leta.

(3) Osnovno usposabljanje praviloma zajema najmanj naslednje teme:

1. osnove deinstitutionalizacije in oskrbe v skupnosti,
2. metode izvajanja podpore v skupnosti,
3. odkrivanje potreb in ustvarjanje odgovorov v skupnosti,
4. okrevanje in vrstniška podpora,
5. vključevanje v skupnost in
6. zaposlovanje ljudi z oviranostjo.

(4) Zaposleni, ki izvajajo podporo v skupnosti, redno opravljajo supervizijo, in sicer v obsegu, kot ga določa panožna kolektivna pogodba za posamezno skupino izvajalcev.

58. člen (skupnostni mobilni tim)

(1) Pri izvajalcih se podpora v skupnosti organizira na način skupnostnih mobilnih timov. Izvajalec lahko znotraj območja, na katerem deluje, vzpostavi več skupnostnih mobilnih timov.

(2) Skupnostni mobilni tim je tim strokovnjakov s področja socialnega varstva in podpornih delavcev, ki upravičencem na domu na enem območju zagotavljajo podporo za življenje v skupnosti. Skupnostni mobilni tim lahko vključuje tudi strokovnjake s področja zdravstvenega varstva, v kolikor izvajalec izvaja tudi zdravstvene storitve.

(3) Delo skupnostnega mobilnega tima koordinira strokovni delavec iz 69. ali 70. člena ZSV.

(4) Skupnostni mobilni timi se povezujejo v mrežo z drugimi organizacijami in institucijami, ki delujejo na področju socialnega in zdravstvenega varstva, z namenom zagotavljanja čim bolj celostne in kakovostne podpore v skupnosti za posameznika in z namenom načrtovanja razvoja in zagotavljanja storitev na območju, v katerem skupnostni mobilni tim deluje. Izvajalci podpore v skupnosti v sodelovanju z drugimi organizacijami, ki delujejo na področju socialnega in zdravstvenega varstva, oblikujejo in usklajujejo protokole delovanja za izvajanje podpore odraslim in podpore mladoletnim. Minister, pristojen za institucionalno varstvo, za izvajanje podpore odraslim in podpore mladoletnim, pripravi smernice za delo in jih objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za institucionalno varstvo.

59. člen
(normativ podpore v skupnosti)

(1) Za zagotavljanje storitve mora izvajalec na 25 uporabnikov zagotoviti najmanj enega strokovnega delavca po 69. členu ali 70. členu zakona, ki ureja socialno varstvo.

(2) Razpoložljivost strokovnega kadra in podpornih delavcev za izvajanje podpore odraslim in podpore mladoletnim se podrobneje opredeli v osebnem načrtu, pri čemer se struktura kadra prilagaja potrebam upravičenca, glede na strokovno oceno.

60. člen
(izvajanje storitve)

(1) Izvajanje storitve zajema začetno informiranje, ugotavljanje upravičenosti in izvajanje postopka z vključitvijo, vsebinsko pripravo na vključitev upravičenca, podpis dogovora o izvajanju storitve in pripravo osebnega načrta, izvajanje storitve in njeno prenehanje.

(2) Izvajalec upravičencu zagotovi začetno informiranje glede storitve, izvedbo postopka v zvezi z vključitvijo in vsebinsko pripravo na vključitev.

(3) V vseh procesih postopka sodeluje upravičenec, pri tem pa mu lahko pomagajo njegov zakoniti zastopnik, svojci ali ključne osebe iz organizacije, ki zanj skrbijo.

(4) Za postopek vključitve in prenehanja storitve podpora v skupnosti za odrasle osebe se uporablja pravilnik, ki ureja postopke pri uveljavljanju pravice do podpore v skupnosti.

(5) V postopku presoje potreb in izpolnjevanja pogojev ob vključitvi v storitev oseba odgovorna za koordinacijo te storitve preverja tudi ali ima upravičenec v svojem bivalnem okolju zagotovljene ustrezne stanovanjske in druge pogoje za varno in dostojno življenje. Če pogoji za varno in dostojno življenje iz prejšnjega stavka niso izpolnjeni, oseba odgovorna za koordinacijo storitve o tem nemudoma obvesti interventno službo pristojnega centra za socialno delo.

61. člen
(dokumentacija)

(1) Izvajalec vodi evidenco o osebnih podatkih uporabnika, evidenco dogovorov o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve, osebnem načrtu in evalvacijah osebnih načrtov, evidenco o prenehanju izvajanja storitve ter evidenco s podatki o plačilih ali oprostitvah plačil za storitve podpore v skupnosti za odrasle osebe.

(2) Izvajalec ob vključevanju v storitev ali med trajanjem storitve, na podlagi navedenih postopkov, od uporabnika pridobi ključno socialnovarstveno dokumentacijo, ki obsega tudi zdravstveno dokumentacijo, kadar je to potrebno za namene izvedbe strokovne ocene ter varne in kakovostne izvedbe storitve.

(3) Izvajalec podpore v skupnosti mora voditi dokumentacijo o delu zaposlenih. Dokumentacija o delu zaposlenih obsega letno poročilo, poročila o spremljanju in izvajanju storitve, udeležbe na izobraževanjih, pregled supervizijskih obravnav ter drugo dokumentacijo.

(4) Dokumentacija se vodi in hrani v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

62. člen
(podpora za odrasle v drugi družini)

(1) Podpora v drugi družini obsega vse oblike pomoči uporabnikom za zagotavljanje pravice do življenja v skupnosti iz 16.a člena zakona.

(2) Izvajalec podpore v drugi družini, ki opravlja storitev na podlagi 65. člena zakona, mora zagotoviti izvajanje zdravstvenega varstva in zdravstvene nege. Zdravstveno varstvo in nego lahko zagotovi v sodelovanju z izvajalcem podpore v skupnosti, s katerim je sklenil pogodbo v skladu s 65. členom tega zakona, če je ta izvajalec tudi zdravstvenega varstva v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno dejavnost, v sodelovanju z zdravstvenim domom ali z izvajalcem s koncesijo na področju zdravstvenega varstva.

63. člen
(pogoji za izvajanje podpore v drugi družini)

(1) Oseba, ki izvaja podporo v drugi družini, mora v roku 2 let od začetka opravljanja storitve opraviti obvezno osnovno usposabljanje iz 56. člena tega pravilnika, in sicer v obsegu 16 ur, in obnovitveno usposabljanje za opravljanje podpore v skupnosti v obsegu 8 ur, in sicer vsakih 6 let.

(2) Izvajanje podpore v drugi družini je dolžan spremljati izvajalec podpore v skupnosti, s katerim je izvajalec podpore v drugi družini sklenil pogodbo v skladu s 65. členom zakona. Izvajalec podpore v drugi družini najmanj enkrat letno poroča o svojem delu izvajalcu podpore v skupnosti, s katerim je sklenil pogodbo v skladu s 65. členom zakona.

64. člen
(dokumentacija za podporo v drugi družini)

Dokumentacijo o podpori v drugi družini vodi izvajalec podpore v skupnosti, s katerim je izvajalec podpore v drugi družini sklenil pogodbo v skladu s 65. členom zakona.

65. člen
(normativ za podporo v drugi družini)

Za izvajanje storitve podpore v drugi družini se uporablja normativ en izvajalec podpore v drugi družini na tri osebe, v primeru oseb z zmerno motnjo v telesnem in duševnem razvoju pa en izvajalec podpore v drugi družini na dve osebi, in sicer tako, da skupno število upravičencev v posamezni družini ni večje od šest. Za izvajalca podpore v skupnosti v drugi družini se šteje odrasel član družine.

VII. POGLAVJE
VII. SOČASNA UPORABA IN ČAS TRAJANJA STORITEV

66. člen
(sočasna uporaba storitev)

(1) Glede na naravo socialnih stisk in težav lahko upravičenci uporabljajo več storitev. Kadrovske normativi se ob tem seštevajo, razen v primerih vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji,

kjer se v primeru kombinacije dnevne in celodnevne oblike varstva kadrovski normativ za institucionalno varstvo uporabi v sorazmernem delu oziroma se preračuna za pet dni v tednu na 16 ur, za ostale dneve pa na 24 ur.

(2) Otroci do 18 leta, ki so vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja v okviru dnevne oblike institucionalnega varstva v zavodih za usposabljanje, so lahko hkrati vključeni v podporo mladoletnim.

(3) Storitev podpore mladoletni osebi ni združljiva s storitvijo institucionalnega varstva iz zakona, ki ureja socialno varstvo kot tudi ne med izvajanjem storitve institucionalnega varstva v drugi organizirani obliki kot podpora na domu upravičenca in njegove družine, skladno s petim odstavkom 29. člena tega pravilnika.

67. člen (čas trajanja storitve)

(1) Trajanje posamezne storitve je določeno s poprečno porabo časa izvajalcev storitve na upravičenca ali za posamezno fazo postopka, ki omogoča strokovno opravljeno storitev v skladu s predpisanim standardom, ter po metodah in etičnih merilih posameznih strok.

(2) Kadar je storitev opravljena po metodah dela s skupino, se časi, določeni za delo s posameznikom, ne seštevajo.

(3) Poraba časa za pot do upravičencev ni vključena v normativ.

68. člen (sorazmerni delež)

Kadar izvajalec institucionalnega varstva zagotavlja tudi vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, se kadrovski normativ za institucionalno varstvo uporabi v sorazmernem deležu.

VIII. POGLAVJE VIII. OSEBNI PODATKI

69. člen (zbiranje, obdelava in hramba osebnih podatkov)

Zbiranje, obdelavo in hranjenje osebnih podatkov o upravičencih storitev opravljajo izvajalci v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov.

IX. POGLAVJE PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

70. člen (uveljavitev kadrovskih normativov)

(1) Kadrovski normativi za izvajanje institucionalnega varstva za odrasle osebe v domovih za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodih iz Priloge 3 tega pravilnika ter kadrovski normativi za izvajanje institucionalnega varstva v varstveno delovnih centrih in zavodih za usposabljanje iz Priloge 1 tega pravilnika se postopoma dosežejo tako, da se do:

- 1. marca 2028 uveljavi 1/5 povečanega normativa in
- 1. marca 2030 uveljavi 1/5 povečanega normativa.

(2) Sorazmerno s postopnim uveljavljanjem kadrovskega normativa iz prejšnjega odstavka se uveljavljajo Podrobnejši standardi za izvajanje posameznih vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v domovih za starejše (Uradni list RS, št. 96/22) in Podrobnejši standardi za izvajanje posameznih vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve za področje institucionalnega varstva v posebnih socialnovarstvenih zavodih (Uradni list RS, št. 96/22).

71. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev pomoč družini na domu, socialni servis, institucionalno varstvo in vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji (Uradni list RS, št. 47/24 in 56/25).

72. člen (evalvacija)

(1) V obdobju treh let od začetka izvajanja podpore odraslim in podpore mladoletnim, ministrstvo pristojno za institucionalno varstvo izvaja spremljanje standardov in normativov podpore odraslim in podpore mladoletnim. Na podlagi izsledkov spremljanja se usklajuje minimalni kadrovski normativ iz 59. člena tega pravilnika.

(2) Minister v obdobju iz prejšnjega odstavka sprejme podrobnejše standarde za izvajanje storitve.

73. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

[Priloga 1: Kadrovski normativi za upravičence v manjših dislociranih bivalnih enotah institucionalnega varstva odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju ali več motnjami](#)

[Priloga 2: Kadrovski normativ za otroke, mladostnike in odrasle osebe do 26. leta starosti z motnjo v duševnem razvoju, usmerjeni v program usposabljanja CUDV, otroke in mladostnike, prikrajšane za normalno družinsko življenje ter odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, senzornimi motnjami in motnjami v gibanju v CUDV in VDC](#)

[Priloga 3: Kadrovski normativi za upravičence v institucionalnem varstvu v domovih za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodih](#)

[Priloga 4: Kadrovski normativi za upravičence v VDC](#)